

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 4288/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Käsittelijä(t)

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS, 0244680-7
Osoite: Vuorimiehentie 5, 02150 ESPOO

Hakemus

28.05.2025, sähköpostitse

xxxx (GTK) ja hänen tutkimusryhmänsä hakee tutkimuslupaa Pomokairan luonnonsuojelualueelle ajanjaksolle 1.8.2025-31.10.2026.

Geologian tutkimuskeskus yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa ovat aloittaneet projektin, jossa tutkitaan malminetsinnän ympäristövaikutuksia sekä kehitetään menetelmiä ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Projektin rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Euroopan aluekehitysrahaston, Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta. Rahoitukseen osallistuu myös malminetsintä- ja kaivosyrityksiä.

Projektin tavoitteena on tuottaa puolueetonta tutkimustietoa malminetsinnän ympäristövaikutuksista. Projekti keskittyy erityisesti kairausten ympäristövaikutuksiin. Erityisiä kysymyksiä, joihin projekti pyrkii vastaamaan, ovat mm. kairausten pohjavesivaikutukset, kairauskemikaalien ympäristövaikutukset sekä vaikutukset biodiversiteettiin maa- ja vesiympäristöissä.

Kairaussoijien (kairauksesta syntynyttä kivipölyä) tutkimus tehdään maastossa Pomokairan luonnonsuojelualueella sijaitsevalla Siiaapalla, joka on vanha Bolidenin malminetsintäalue, jossa ei ole enää aktiivista toimintaa. Bolidenilta saadun tiedon mukaan alueella saattaa olla maanpinnalla näkyviä soijajäämiä kolmella vanhalla kairauskohteella. Tutkimuksessa mahdollisia soijajäämänäytteitä kerätään maanpinnasta kairausputken juurelta muovisella kauhalla/lusikalla (3 kpl/kohde) näytepussiin (~1,5 l). Jos soijaa on vähän, otetaan alueen kairauskohteista kokoomanäyte. Lisäksi soijan alapuolelta otetaan noin 30 cm syvyydestä (rikastumiskerroksesta) moreeninäyte (1 kg), jotta saadaan selville, millä tavalla soija on vaikuttanut maaperän kemiaan pinnasta suotautuneen veden myötä. Vertailunäyte 30 cm syvyydestä otetaan soija-alueen vierestä. Maastoon jää näytteenotosta hyvin vähän jälkiä. Jos soijajäämiä ei löydy, näytteitä ei oteta lainkaan. Maastossa kulkee maksimissaan kolme henkilöä jalan. Kulkuneuvot jätetään näytteenoton ajaksi läheisen tien varteen.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää hakijalle luvan kairaussoijajäämien keräämiseen hakemukseen merkityiltä vanhoilta kairauskohteilta (3 kpl) Pomokairan luonnonsuojelualueella ajanjaksolla 1.8.2025-31.10.2026. Lupa-alue on esitetty karttaliitteessä 1.

Lupa koskee luvan saajan lisäksi xxxx (GTK) ja xxxx (GTK).

Alkaa: 01.08.2025

Päättyy: 31.10.2026

Tutkimusalue on esitetty liitteessä 1.

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitus aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Täytäntöönpanomääräys

Päätös voidaan panna täytäntöön jo ennen valitusajan päättymistä ja muutoksenhausta huolimatta.

Metsähallitus katsoo, että kairaussoijien tutkimus on tarkoituksenmukaista toteuttaa hakemuksessa esitetyn aikataulun mukaisesti, jotta maastokäynnit pystytään toteuttamaan suunnitellusti.

Päätös pannaan täytäntöön lain (808/2019) 122 § nojalla.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupapäätöksen perustelut

Pomokairan luonnonsuojelualueella (646/2017, 3 §) maaperän vahingoittaminen ja maa-aineksen tai kaivoskivennäisten ottaminen on luonnonsuojelulain (9/2023, 49 §) mukaan kielletty. Metsähallitus voi kuitenkin antaa luvan alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta ottaa maaperänäytteitä tutkimustarkoitusta varten. Yksi luonnonsuojelualueiden perustamistarkoituksena on tieteellinen tutkimus ja hakemuksen mukainen toiminta tuottaa arvokasta tietoa malminetsinnän ympäristövaikutuksista. Maaperän vähäinen näytteenotto ei myöskään vaaranna Pomokairan luonnonsuojelualueen luontotyyppien tai eläin- ja kasvilajien säilymistä.

Lupa-alueet kuuluvat Pomokairan Natura-alueeseen (FI1301712, SAC/SPA). Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Lupaehdot

Näytteenotosta syntyvät kuopat tulee peittää mahdollisimman hyvin.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää, pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Valtioneuvoston asetus Itä-Lapin luonnonsuojelualueista (646/2017): 1-3 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 49 ja 51 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1 ja 24.1 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019): 122 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

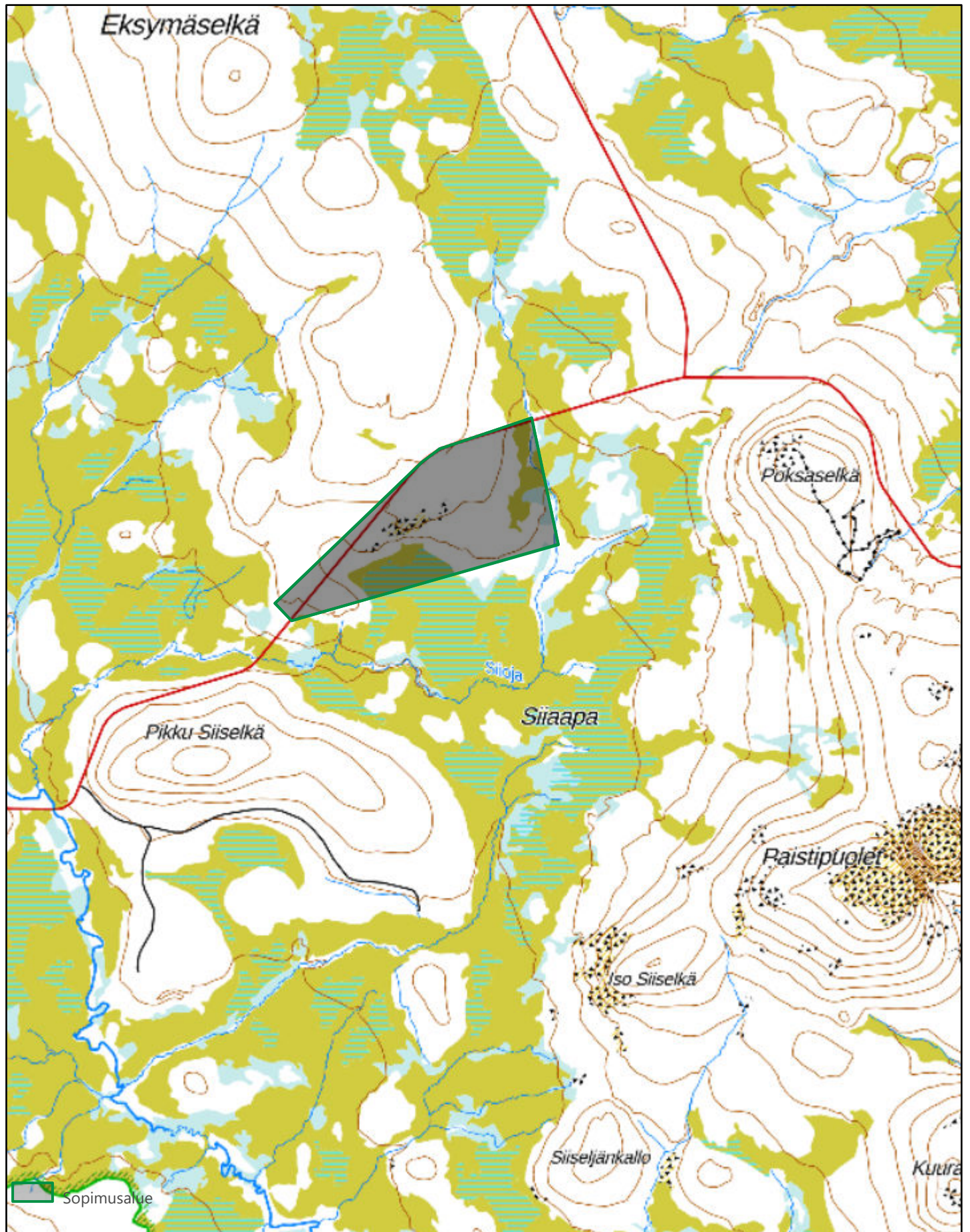
Esittelijä**Ratkaisija**

Liitteet:

Liite 1. Lupa-alueen kartta
Liite 2. Valitusosoitus

Tiedoksi:

Lapin ELY-keskus
Sodankylän kunta
SLL Lapin piiri ry

Liite 2. Valitusosoitus

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Torikatu 34–40, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42841